

JUUPAJOEN KUNNAN KANNANOTTO PALVELUIDEN VERKOSTON SELVITYKSEEN

Juupajoen kunta vastustaa seuraavin perustein esitystä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden ja suun terveydenhuollon palveluiden verkoston karsimiseksi.

Pirkanmaan hyvinvointialueen aluehallituksen kokouksessa 6.11.2023 käsitellään lasten, nuorten ja perheiden palveluiden ja suun terveydenhuollon palveluiden verkostoa. Kummankin selvityksen esittämä vaihtoehto on Juupajoen kunnan kannalta äärimmäisen ikävä; sekä suun terveydenhuollon että lasten ja perheiden palveluiden yksiköt kuuluvat selvitettyjen yksiköiden joukkoon. Käytännössä tämä tarkoittaisi mitä todennäköisimmin sitä, että Juupajoen terveysasemalla sijaitsevat suun terveydenhuollon ja neuvolatoiminnan kivijalkapalvelut ajetaan alas seuraavan kahden vuoden aikana kokonaan. Koko Pirkanmaalla suun terveydenhuollossa on tavoitteena 23 toimipisteen lakkauttaminen ja 11 neuvolan sulkeminen vuoteen 2035 mennessä.

Suunnitelmissa on laajasti esitetty tilastoja, joista näkee käyntien määrän ja jakauman. Valitettavasti ulkoistuskuntien tunnusluvut ovat varsin puutteelliset. Me vaadimme, että todelliset käynti- ja asiakasmäärät ovat kaikkien nähtävillä siitä huolimatta, että palvelut tuottaa yksityinen palveluntuottaja. Kiinnitämme huomiota myös siihen, että tilastossa käytetty väestöennuste näyttää tuottavan negatiivisemmän tulevaisuudennäkymän kuin esimerkiksi tämän ja kahden edellisen vuoden syntyvyudet antavat olettaa.

Tilalle tarjotaan liikkuvia ja etäpalveluita. On vaikea kuvitella, että suun terveydenhuollossa kovinkaan moni kovaa vauhtia kasvavasta ikääntyneiden joukosta pystyisi käyttämään etäpalvelua hammashoidon ollessa tarpeellista. Suun terveyden laiminlyönnin kustannukset ovat tikittävä aikapommi; hoitamattomasta suusta aiheutuvat sydän- ja aivoinfarktit tulevat kasvattamaan terveydenhuollon kustannuksia.

Juuri kunnissa lausunnolla olevien alueellisten hyvinvointisuunnitelmien pääajatuksena on varhaisen puuttumisen, yksilöllisten valintojen ja lähipalveluiden periaatteet. Palveluverkon suunnitellut uudistukset eivät tue millään tavalla näiden suunnitelmien painopisteitä eikä visiota.

Kiitoksen ansaitsee selvityksessä laadittu laaja vaikutusten arviointi. On kuitenkin merkille pantavaa, että kolmesta vaihtoehdosta valittu laajempien muutosten vaihtoehto tuottaa monenlaisia negatiivisia vaikutuksia niin talouteen kuin kuntalaisten elämäänkin. Lapsivaikutusten arvioinnissa mainitaan mm. seuraavaa: Digiasioinnin liiallinen korostuminen voi vaikuttaa asiakassuhteen laatuun heikentävästi. Lapsen tosiasiallinen tilanne voi jäädä ammattilaiselta piiloon. Haluamme muistuttaa, että digitaalinen asiointi ei ole koskaan lähipalvelun veroista, vaikka se tapahtuisi videovastaanoton kautta. Digiasiointi ei saa olla ensisijainen tarjottava vaihtoehto, vaan asiakkailla tulee olla oikeus päästä asioimaan kasvotusten. Mikäli palvelua tuottava yksikkö sijaitsee oman kunnan ulkopuolella, tulee

kulkeminen järjestää. Julkisilla kulkuvälineillä se ei maakunnan reuna-alueilla ole useinkaan mahdollista.

Neuvolatoiminta on mitä suurimmassa määrin palvelua, joka tulee tarjota lähipalveluna. Alueellisessa neuvolasuunnitelmassa esimerkiksi todetaan, että kotikäyntityön on todettu vähentävän varhaisvaiheen mielenterveysongelmia. On siis luontevaa, että palvelu on saatavilla omassa kunnassa ja kotikäynnit pystytään toteuttamaan myös Juupajoen kokoisessa kunnassa, jossa asiakkaiden määrä on varsin pieni. Pienuus ei siis saa olla este lähipalvelulle.

Kunnille on taattu mahdollisuus lakisääteisiin neuvotteluihin hyvinvointialueiden kanssa. Kyseiset tilaisuudet eivät ole ainakaan vielä olleet neuvotteluita, lähinnä informaation jakoa puolin ja toisin. Mikäli ne vastaisivat tarkoitustaan, kuntien ja hyvinvointialueiden välillä voitaisiin neuvotella, eli sopia yhdessä jotakin. Esimerkiksi tilojen vuokraamisesta alhaisemmilla vuokrilla. Kunnat olisivat ehkä halukkaita neuvottelemaan vuokrien laskemisesta ja tilojen järkevästä käytöstä, jos vaihtoehtona on kivijalkapalveluiden lakkauttaminen.

Juupajoen kunta haluaa avata keskustelun Pirkanmaan hyvinvointialueelle vuokraamiensa sote-tilojen käytöstä, vuokratasosta ja tiivistämisestä, mikäli tällä voidaan varmistaa ennakoidun kysynnän mukaiset lähipalvelut ja mahdollinen liikkuvien palveluiden tukikohtatoiminta.

Juupajoen kunnanhallitus 6.11.2023